

Vlaanderen
verbeelding werkt

Sleedoorn

Latijn: *Prunus spinosa*

Frans: *prunellier; épine noir; prunelier*

Engels: *blackthorn; sloe*

Afbeeldingen

Vlaanderen
verbeelding werkt

Waar

- Sleedoorn gedijt het best op beschutte maar lichtrijke standplaatsen, zoals zonnige hellingen en bermen. Je vindt deze soort altijd vooraan op de eerste rij langs bosranden en in hagen.
- Omwille van de dichte begroeiing met scherpe, lange doornen plantte men deze veel aan in hagen en houtkanten en rond boerderijen om vee en inbrekers tegen te houden. Dat verklaart waarom ze, ook nu nog, talrijk zijn voorkomen.
- Meestal groeit sleedoorn op een droge of matig vochtige, lemige of kleiige bodem.

Bestuiving

- Bestuiving gebeurt door insecten, vooral de honingbij.

Nut

- Op bloeiende sleedoorn komen heel wat insectensoorten af, zoals honingbijen en zweefvliegen. Ook dagvlinders houden ervan. Voor sommige soorten is de sleedoorn zelfs de ideale waardplant.
- De rupsen van de meidoornstippelmot kunnen de planten praktisch kaal vreten. Nadien herstelt de plant zich wel.
- Lijsters zijn dol op de sleedoornpruimen. De rupsen van de pruimenmot eten enkel de vruchten.
- Verdund sap is geschikt om mee te gorgelen bij mond- en keelontstekingen.
- Sleedoornbloemen sleedoornsiroop hebben een licht laxerende werking waardoor het een prima geneesmiddel is voor kinderen met constipatieklachten.
- Van sleedoorn maakt men ook marmelade.
- Het harde en taaie hout is geschikt voor draaiwerk.
- Het is de boom bij uitstek voor het maken van magische maar tegelijk praktische voorwerpen, zoals wandelstokken, knuppels, kransen en amuletten met runen. Gereedschap van sleedoornhout moet men met groot respect behandelen.

Vlaanderen
verbeelding werkt

Ideeën en tips

- Recept: jam van sleedoornbessen

<p>Nodig: <i>1 kg sleedoornpruimen, niet ontpit</i> <i>Een handvol braambes of stukjes appel of pruimen</i> <i>1 uitgeperste citroen</i> <i>250 g suiker of een afgestreken eetlepel steviapoeder</i> <i>1 zakje marmellopoeder</i> <i>0,75 l water</i></p> <p><i>4 gesteriliseerde glazen potten van 250 ml.</i></p>	<p>Bereiding:</p> <p>Leg de pruimen vooraf één nacht in de vriezer als het nog niet gevroren heeft.</p> <p>Breng citroensap en fruit in het water aan de kook. Laat het pruttelen tot de vruchten zacht zijn. Voeg eventueel water toe mocht het geheel te droog worden.</p> <p>Giet de massa in een ouderwetse draaizeef en duw zoveel mogelijk vruchtvlees erdoor.</p> <p>Roer de marmello door de suiker en doe dit met het vruchtvlees in de kookpot. Laat ongeveer één minuut doorkoken.</p> <p>Je krijgt een prachtig donkerpaarse jam. Deze smaakt erg lekker bij oude geiten- of schapenkaas.</p>
---	---

Cultuur

- De sleedoorn en meidoorn zijn, volgens de Kelten, zusterbomen en als zodanig verbonden met respectievelijk de donkere en de lichte helft van het jaar. De sleedoorn is de boom van de zwarte magie zoals de meidoorn de boom van de witte magie is.
- In veel sprookjes en in voorspellingen is de sleedoorn de boom van het slechte voorteken. De sleedoorn heeft te maken met oorlog, verwonding en dood. Het is ook de boom van Morrigan (Morgana), de heks en godin van dood en winter.
- Voor het nieuwe jaar vlocht men ook maretakken samen met sleedoorn als gelukskrans voor het nieuwe jaar. Sleedoornsymboliek is dus zeker niet alleen negatief.
- In Ierland gebruikte men sleedoornhout vroeger om er een stok mee te maken om te wandelen en te slaan. Alle Ierse jongens leerden om zichzelf met deze knuppel te verdedigen.

Vlaanderen
verbeelding werkt

Bronnen:

- Diez, Otmar. Eetbare bomen en struiken. Uitg. Noordboek, 2020.
- Lohmann, Michael. Bomen & struiken. Deltas België-Nederland, 2006.
- Maes, Bert (red.). Inheemse bomen en struiken in Nederland en Vlaanderen. Bert Maes, Utrecht, 2013.
- Spohn, Margot & Roland. Welke boom is dat? Kosmos Uitgevers, Utrecht/Antwerpen, 2019.
- Tracqui, Valérie. In het bos – Natuurgids voor kinderen. Deltas België-Nederland, 2002.
- van den Bremer, Arie. Basisgids bomen en struiken. KNNV Uitgeverij, Zeist, 2020.
- <https://nl.wikipedia.org/wiki/Sleedoorn>
- https://en.wikipedia.org/wiki/Prunus_spinosa
- <https://natuurmomenten.info/alle-weken/week-13/>
- <https://www.floravannederland.nl/planten/sleedoorn>
- <https://www.ecopedia.be/planten/sleedoorn>
- <https://www.plantvanhier.be/plantengids/plant/sleedoorn/31>
- https://appeltern.nl/nl/tuinadvies/plantenencyclopedie/prunus_spinosa_sleedoorn
- <https://kunst-en-cultuur.infonu.nl/mythologie/107505-sleedoorn-in-de-mythologie.html>
- <https://mens-en-gezondheid.infonu.nl/natuurgeneeswijze/123371-de-geneeskraft-van-sleedoorn.html>